

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy_\(/kategorie/pracovni-urazy\)](#).

Kasuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXXI. Těžký úraz zaměstnance na balicí lince masa (/clanky/kasuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xxxi-tezky-uraz-zamestnance-na)

PRACOVNÍ ÚRAZY_(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY).

Kasuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXXI. Těžký úraz zaměstnance na balicí lince masa

1. 10. 2021 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA\(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba\)](#).

V praxi se občas stává, že zaměstnavatel aby ušetřil, levně pořídí pro svůj provoz v ČR starý stroj nebo technické zařízení „z druhé ruky“ v zahraničí. Stroj je vyroben v cizině a často k němu neexistuje žádná technická dokumentace, chybí mu například výrobní štítek nebo prohlášení o shodě.

Zaměstnavatel jej doveze do ČR a uvede do provozu. Na stroji však dojde při jeho obsluze k těžkému pracovnímu úrazu zaměstnance. Během znaleckého zkoumání se pak zjistí, že ke stroji neexistuje průvodní a provozní dokumentace a na stroji nebyly provedeny ani požadované revize. K dispozici je pouze návod k obsluze, který navíc není v českém jazyce. V takovém případě není obsluha k používání stroje vůbec kvalifikována a často nemá ani potřebnou zdravotní způsobilost. A právě jednomu takovému případu, který bohužel neměl šťastný

konec, se budeme věnovat v tomto článku. Dlužno říci, že se nejedná v praxi o ojedinělý případ.

Popis události

Jednoho červnového dne roku 2018 došlo v hale nejmenované západočeské potravinářské firmy při obsluze balicí linky k závažnému pracovnímu úrazu zaměstnance vietnamské národnosti, pana T.L.CH. Pan T.L.CH. spolu s ostatními zaměstnanci vietnamské národnosti prováděl obsluhu balicí linky, její seřizování, plnění plastových misek naporcovaným masem a natahování balicí fólie do balicí linky. U ovládacího panelu balicí linky byl pan X.C.L., který balicí linku ovládal. V době okolo 18.30 hodin pan T.L.CH. uviděl za chodu balicí linky kousek fólie, který visel na nesprávném místě. Rozhodl se, že tento visící kousek fólie vyndá. Za tímto účelem prostrčil pravou ruku do prostoru nožů, neboť tento prostor nebyl v důsledku nedávno provedených údržbářských prací na lince dosud zajištěn ochranným krytem. V okamžiku, kdy chtěl z tohoto prostoru vyndat visící část fólie, došlo k traumatické amputaci jeho pravé ruky v zápěstí. Rychlou reakcí přítomné spolupracovnice (jeho vietnamské manželky) došlo k zaledování odříznuté části ruky a k rychlému převozu na kliniku plastické chirurgie, kde mu byla odříznutá ruka rekonstruována.

Šetření příčin nehody

Z dostupných podkladů vyplynulo, že dotčené pracoviště potravinářské firmy, na kterém došlo k závažnému pracovnímu úrazu, bylo pracovištěm firmy XY. Poškozený T.L.CH. byl v době úrazu zaměstnancem této společnosti na základě řádně uzavřené pracovní smlouvy na dobu určitou. Pracovní smlouva byla uzavřena na druh práce kuchař, byl

dojednán den nástupu do práce i místo výkonu práce. V pracovní smlouvě bylo mj. uvedeno, že před uzavřením pracovní smlouvy zaměstnavatel seznámil zaměstnance s právy a povinnostmi, které pro něho z pracovní smlouvy vyplývají, pracovními a mzdovými podmínkami, za nichž má práci konat. Dále že při nástupu do práce byl zaměstnanec řádně seznámen s pracovními povinnostmi, s předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a s požárními předpisy, které měl při své práci dodržovat. Jeho přímým nadřízeným vedoucím zaměstnancem byl pan X.C.L., který jej úkoloval a kontroloval jeho práci.

Znaleckým zkoumáním ovšem vyplynula řada nedostatků a porušení. Při posuzování postiženého zaměstnance bylo zjištěno, že pan T.L.CH. neměl pro práci na balicí lince požadovanou kvalifikaci. Nebyl zaměstnavatelem vůbec proškolen z požadavků právních a ostatních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebyl řádně zacvičen v obsluze balicí linky, nebyl proškolen ani z návodu k obsluze. Dále bylo zjištěno, že neabsolvoval vstupní, periodickou ani žádnou jinou lékařskou prohlídku, která by potvrzovala, že je zdravotně způsobilý k výkonu dané práce.

Pokud se jedná o dotčený automatizovaný balicí stroj, na kterém došlo k úrazu pana T.L.CH., pak bylo zjištěno, že šlo o balicí linku, která byla pořízena v Číně, nákupem přes internet, tzv. z druhé ruky. Zaměstnavatel XY tento stroj v Číně koupil a dovezl do ČR. Zaměstnavatel uvedl, že žádné doklady od stroje nemá, že neví, kde jsou, a už si vůbec nepamatuje podrobnosti jeho koupě. Stroj pak uvedl do provozu na základě pouhých ústních informací, které získal na internetu od jeho výrobce. Co se týká technické dokumentace, tak ke stroji byl k dispozici pouze návod k obsluze (manuál) v čínštině. Nutno podotknout, že žádný ze zaměstnanců čínštině nerozuměl. Na boku stroje pak byl uveden název výrobce stroje a

jeho označení. Dále byl stroj označen značkou CE. V době pracovního úrazu nebyly na inkriminovaném místě stroje ochranné kryty, neboť byly sejmuty z důvodu seřizování stroje. Zaměstnavatel navíc uváděl, že tento stroj je pouze ve zkušebním provozu. Obsluhu ovládacího panelu stroje prováděl nadřízený postiženého pan X.C.L., který byl zároveň vedoucím zaměstnancem ve firmě a měl se coby obsluha přesvědčit, že se v nebezpečných prostorech stroje nenachází žádný zaměstnanec. Jako obsluha neměl spustit stroj, zvláště když věděl, že jsou na stroji sejmuty bezpečnostní kryty. V případě, že se provádí seřizování, oprava nebo údržba stroje, musí být zařízení navíc vypnuto od zdroje energie.

Jaké konkrétní povinnosti v oblasti BOZP zaměstnavatel porušil

Připustil, aby zaměstnanec T.L.CH. vykonával práci, jejíž náročnost neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103>)], zákoník práce, v platném znění].

Nezajistil zaměstnancům podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny o BOZP, zejména formou seznámení s riziky, výsledky hodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště [§ 103 odst. 1 písm. f) zákoníku práce (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103>)].

Nevyhodnotil možná rizika a nepřijal opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo

minimalizováno ([§ 102 odst. 4 zákoníku práce \(/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-102\)](#))).

Nezajistil zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, jež se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může zaměstnanec přijít do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána ([§ 103 odst. 2 zákoníku práce \(/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103\)](#))).

Nezajistil, aby stroje a technické zařízení byly z hlediska BOZP vhodné pro práci, při které budou používány, když v době pracovního úrazu nebyla automatizovaná balicí linka řádně vybavena ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců [[§ 4 odst. 1 písm. a\) zákona č. 309/2006 Sb. \(/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4\)](#)], o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci].

Nezajistil splnění bližších požadavků na bezpečný provoz a používání strojů a technických zařízení, která stanoví prováděcí právní předpis ([§ 4 odst. 2 zákona č. 309/2006 Sb. \(/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4\)](#))).

Nezajistil, aby byla automatizovaná balicí linka provozována k účelům a za podmínek, pro které je určena v souladu s provozní dokumentací, neboť zaměstnavatel provozoval stroj bez provozní dokumentace a neměl stanoveny další požadavky na bezpečnost ani

místním provozním bezpečnostním předpisem, který by byl zpracován minimálně v rozsahu daném normovou hodnotou [§ 3 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (/predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3)], kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí].

Nezajistil, aby bylo zařízení v provozu vybaveno ochranným zařízením (sejmuté kryty) a nezabránil tak vystavení zaměstnance riziku kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohybujícími se částmi pracovního zařízení [§ 3 odst. 1 písm. d) nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (/predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3)].

Nezajistil, aby byla dodržena povinnost provádět opravy, seřizování a údržbu jen tehdy, pokud je zařízení odpojeno od přívodů energií - zaměstnanec se snažil provést opravu za chodu stroje (§ 3 odst. 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (/predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3)).

Nezajistil, aby bylo zařízení vybaveno provozní dokumentací.

Provozní dokumentace musí být uchovávána po celou dobu provozu zařízení (§ 4 odst. 2 (/predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4)) a 3 nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (/predpisy/3782001-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4)).

Kdo byl osobou zodpovědnou za způsobené zranění

škozeného zaměstnance

Znaleckým zkoumáním bylo zjištěno, že za způsobené zranění pana T.L.CH. je zodpovědný jeho zaměstnavatel, který nezajistil výše uvedené požadavky právních předpisů vztahujících se k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a to s ohledem na rizika možného ohrožení života a zdraví obsluhy balicí linky (§ 101 odst. 1 zákoníku práce (/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101)). Nezajistil poškozenému panu T.L.CH. proškolení v oblasti právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP, nevydal ani přiměřené a dostatečné informace a pokyny o BOZP, nevypracoval žádný místní provozní bezpečnostní předpis, který by určoval bezpečné pracovní postupy pro práci na dotčeném stroji a ani jej nevyškolil pro práci na dotčeném stroji. Poškozenému T.L.CH zranění pak fakticky způsobil jeho nadřízený, vedoucí zaměstnanec pan X.C.L., který prováděl obsluhu ovládacího panelu linky. U postiženého zaměstnance T.L.CH nebylo zjištěno žádné porušení bezpečnostních předpisů. V oblasti BOZP v zásadě platí, že zaměstnanec musí právní a ostatní předpisy a pokyny v oblasti BOZP dodržovat v případě, že s nimi byl řádně seznámen. To ale v tomto případě splněno nebylo. Postižený se navíc na tomto pracovišti neměl vůbec vyskytovat, neboť nebyl k této činnosti odborně ani zdravotně způsobilým.

Závěr

Zaměstnavatel nesmí připustit, aby zaměstnanec vykonával práce, ke kterým nemá patřičnou kvalifikaci a zdravotní způsobilost.

Zaměstnavatel musí každého zaměstnance školit o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, neboť tyto doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon jejich práce, přitom

nesmí zapomínat ani na jejich praktické zaškolení na konkrétním pracovišti.

Pro bezpečné provozování strojů a technických zařízení je nezbytné jejich řádné vybavení ochrannými zařízeními, která mají chránit život a zdraví zaměstnanců, musí být prováděna jejich pravidelná a řádná údržba, provozní kontroly a stanovené technické revize.

Stroje a technická zařízení lze používat pouze k účelům a za podmínek, pro které jsou určeny a v souladu s jejich provozní dokumentací, případně v souladu s místním provozním bezpečnostním předpisem. Návod k obsluze musí být dostupný dotčeným zaměstnancům, a to v českém jazyce, resp. v jazyce, kterému dokonale rozumí. Bez dokumentace nelze žádný stroj a technické zařízení provozovat.

Stroje a technická zařízení, která se uvádějí na trh nebo se provozují na území ČR, musí být podle zákona č. 22/1997 Sb.

(/predpisy/221997-sb), o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve shodě s požadavky prováděcích právních a technických předpisů jako jsou nařízení vlády, která jsou identická s evropskými směrnici. Na strojní zařízení se ve většině případů vztahuje nařízení vlády č. 176/2008 Sb. (/predpisy/1762008-sb), o technických požadavcích na strojní zařízení, v platném znění. Pozor tedy na případnou levnou koupi staršího stroje nebo technického zařízení takzvaně z druhé ruky.